

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v četrtek, 23. junija 1932.

št. 71.

Gospodarstvo in kultura

Na vse zadnje ni nič presenetljivega, če preganja v maloštevilnem in malo premožnem narodu zavist vsakogar, ki se je dokopal tudi le do skromnega premoženja. Je pač ljudska narava takšna, da niso priljubljeni oni, ki se količkaj dvigujejo nad svojimi bližnjiki. Naj pa bo ta zavist človeško še tako razumljiva, je vendar dokaz skrajno slabe vzgoje, če se javno pokaže, če je kdo ne zna popolnoma prikriti. Tem slabše pa je, kadar ta zavist tako zelo jasno udari na dan, da postane kar javen argument.

Doživljali pa smo že več ko enkrat takšne čase, da je postala zavist eden glavnih političnih razlogov za razne akcije in zakone. Bilo je to v časih, ko je cvetela demagogija in ko so nekateri krivi tribun mislili, da ne morejo sebe bolj priporočiti ljudski naklonjenosti, ko z najbolj divjimi napadi na vse, ki so si pridobili nekaj več premoženja. Iz tega mišljenja pa se je razvila druga navada, da so bili zlasti tarča demagoških izstrelkov gospodarski sloji. Že je bilo skoraj na tem, da bi veljalo kot načelo največje politične modrosti, če se gospodarski sloji pritiskajo čim bolj k tlom, da sploh ne bi mogli več obstojati. Po znanem vzoru se je že propagirala kot ideal ona strahotna nivelizacija navzdol, ko se priznava obstojna upravičenost samo obubožanim slojem. Paradiž v sproletariziranem ljudstvu je bilo geslo, ki je tudi pri nas marsikoga premotilo.

Ne bomo govorili o moralni škodljivosti tega nazora, ker je prejasno, da iz zavisti porojeni nazori ne morejo biti nič bolj napačni od zavisti same, pač pa treba zavrniti te nazore iz kulturnega razloga. Kajti gospodarstvo je v najožji zvezi s kulturo in od gospodarstva prav za prav kultura tudi živi. Dobe velikega gospodarskega razcveta so bile vedno tudi dobe velikega kulturnega napredka. Drugače pa tudi biti ne more. Kajti kultura je v svojem jedru vedno nekaj luksurijskega, kar sicer ni za življenje samo neobhodno potrebno, kar pa vendarle daje življenju šele pravo vrednost. Za konsum luksurijskih stvari pa je treba vedno nekaj več sredstev kakor pa jih zahteva le potreba golega življenja in zato se more kultura razviti le v narodu, ki se je dokopal do gotovega blagostanja. Zunanji pogoj za razvoj kulture slehernega naroda je zato, da uživa narod neko gotovo stopnjo blagostanja, ki pa je zopet mogoče le, če je njegovo narodno gospodarstvo dobro razvito. Razvoj gospodarstva pa je zopet odvisen od delavnosti in sposobnosti gospodarskih slojev, torej od ljudi, ki morajo že od značaja svojega dela priti do relativno večjega premoženja.

Pri tej priliki se kar samo od sebe postavlja tudi vprašanje narodnih mecenov. Opetovano se je že pri nas tožilo, da Slovenci nimajo mecenov, dočim je med Srbi mecenstvo tako razvito, da je večina vseh kulturnih institucij nastala le po zaslugi velikih mecenov. V resnici so med Slovenci mecenji mnogo bolj redko sejani ko na primer med Srbi, toda vprašati je treba, kako pa bi mogli med Slovenci mecenji sploh nastati, če pa skuša ona znana kranjska »fovšija« takoj vsakogar uničiti, ki ima le nekaj več pod palcem. Saj je znano, da se nekateri slovenski bogataši niso upali darovati za narodne in kulturne namene, ker bi dalo njih darilo davčni upravi povod za višjo davčno obremenitev. Saj je prav tako znano iz prejšnjih časov, ko so bile razne nabiralne in dobrodelnostne akcije še mogoče, da so bili v izkazu darovalcev neimenovani na prvem mestu! In prav tako je znano, da bi se v sedanji krizi marsikatero podjetje darovalo za narodne in obče koristne naloge tudi izdatno vsoto, če ne bi bilo od nje treba plačati še posebej davka. Skratka: vse je pri nas urejeno tako, da ljudje sploh ne morejo postati mecenji, potem pa zdihujemo, ker naše kulturno življenje ne oploja podpore mecenov.

Prav slično je s staro tožbo, da so slovenski umetniki vedno obsojeni na stradanje. Priznavamo, da je bilo tega stradanja v resnici preveč in da bi se marsikateremu našemu pesniku in umetniku moglo življenje prijazneje nasmejati, če bi premožni sloji imeli več sreče za njih potrebe, kakor so ga imeli. Toda na drugi strani pa treba z isto odkritosrčnostjo priznati, da še do pred kratkim sploh nismo imeli premožnih slojev. Imeli smo le dobro situirane uradniške familije, nekaj trdnih posestnikov in obrtnikov in nekaj za naše razmere premožnih trgovcev, pa je bilo vseh naših premožnih slojev konec. Druga meščanstva pa, ki je pri drugih narodih bilo nosilec kulture in glavni odjemalec vseh kulturnih dobrin, pa smo imeli sila malo, tako malo, da je bilo stradanje za slovenskega umetnika skoraj matematična nujnost.

Kulturno smo trpeli, ker je ves naš narod pritiskala revščina, vseeno pa smo pozabljali skrbeti za svoje gospodarstvo, ki nas je edino moglo rešiti iz te moreče revščine. Vsled te naše usodne nedosled-

nosti so mislili nekateri celo to, da delajo dobro delo, če pokažejo čim manj napredovanja za potrebe in težnje gospodarskih slojev. Udajali so se atavističnim instinktom zavisti in strastno odbijali vse zahteve gospodarskih ljudi, pri tem se pa niso zavedali, da s tem odbijajo tudi zahteve in potrebe slovenske kulture.

Kajti gospodarstvo je neločljivo vezano s kulturo, ki more prav zacveteti le v gospodarsko razvitem in zdravem narodu. In ta kulturni razlog, ki je neločljivo vezan z gospodarstvom, je eden glavnih razlogov, ki zahteva upoštevanje zahtev in potreb gospodarskih slojev. Na ta razlog se sicer pri nas kaj rado pozablja, toda vedno na škodo vsega naroda. Prav zato pa je treba čim večkrat opozoriti na ta kulturni argument gospodarstva, ker ne bo preje naše narodno življenje dobro urejeno, dokler ne bomo mogli na podlagi dobro razvitega gospodarstva kriti vseh svojih kulturnih potreb. Zato pa še enkrat: Upoštevajte vse zahteve in potrebe gospodarskih slojev, če hočete, da se razvija in napreduje slovenska kultura.

Izvoz lesa v Alžir

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja, da je vlada francoske republike izdala važen sklep za našo izvozno trgovino, ki se tiče kontingenta za izvoz lesa v Alžir. Kakor znano, je bil ta kontingent prej globalno določen za vse države in se je naglo izčrpal. Zato jugoslovanski izvozniki niso mogli v prvem tromesečju tega leta izvoziti v Alžir one količine lesa, ki bi odgovarjala četrtini celoletnega kontingenta, dovoljenega naši državi po obstoječih francoskih predpisih (42.000) in so zato v tem razdobju izvozili samo 8.362 ton, med tem ko je za prvo tromesečje znašal kontingent 10.500 ton.

S sklepom generalnega guvernerja Alžirja od 30. aprila t. l. pa so bila izpremenjena določila glede kontingentiranja uvoza lesa v Alžir. Po novih predpisih se ne odmerjajo več globalni kontingenti, nego posebni kontingenti za vsako državo. Naši državi je bilo s tem dovoljeno 10.500 ton na tromesečje. Razen tega se Jugoslaviji dovoli, da bo smela izvoziti v Alžir še tisto količino, ki ji manjka do polnega tromesečnega kontingenta, ki ga ni mogla izrabiti v prvem tromesečju t. l.

Nove uvozne prepovedi v Avstriji. Kakor poročajo z Dunaja, je v kratkem pričakovati, da bo izdan nov seznam blaga, čigar uvoz je dovoljen samo s posebnim uvoznim dovoljenjem. Avstrijski minister Winkler je te dni izjavil, da bodo nove uvozne prepovedi izdane predvsem za sadje, sočivje in sirove kože in vrhu tega za nekatere industrijske predmete.

POŠILJATVE NA MADJARSKO

Po sporočilu v Železniškem in prometnem vestniku, uradnem listu madžarskih prometnih ustanov, z dne 16. junija t. l. je madžarska vlada odredila na podlagi protokola o mednarodni konvenciji o prevozu blaga po železnicah z veljavo od 25. junija t. l., da smejo madžarske železnice na obmejnih postajah sprejemati prčasno-vozne, brzovozne in ekspresne pošiljke, izročene v prevoz na postajah v inozemstvu za postaje na Madžarskem samo tedaj, če te pošiljke pri dospelju v Madžarsko niso obremenjene z nikakimi troški. K temu dostavljajo madžarske državne železnice, da bodo gornjo omejevalno odredbo s svoje strani izvajale samo pri pošiljkah, ki bodo izročene v prevoz po 30. juniju t. l. Zato morajo biti železniške pošiljke omenjene vrste, namenjene postajam v Madžarski po 30. juniju t. l. frankirane do državne meje, to je vozarina in vsi troški do državne meje morajo biti vplačani vnaprej pri izročitvi pošiljke v prevoz.

TUJSKI PROMET V SLOVENIJI

V zadnjih štirih letih 1928, 1929, 1930, in 1931 se je tujski promet v Sloveniji takole oblikoval: 34.195, 51.969, 135.893 in 115.824 oseb. Ljubljano je obiskalo lani 48.040 oseb; Bled 15.919, Celje 11.411, Rog. Slatina 6821, Kranjsko goro 4915, Kočevje 3268, Ptuj 3179, Dobrovo 2773, Novo mesto 2619, Rateče 2022, Kranj 1743, Boh. Bistrica 1704, Laško 1379, Čatež 1146, Dovje 1144, Rimske Toplice 1050, Jezersko 807, Trzin 805, Radence 696. To so tujci, ki so tudi prenočevali; brez prenočevanja je slika čisto drugačna. Od gornje vsote je bilo 81.218 oseb iz Jugoslavije, 34.606 iz inozemstva; Avstrijcev je bilo 12.080, Nemcev 6585, Čehoslovakov 5640, Italijanov 4367, Ogrrov 2132, Francozov 451, Angležev 447, iz balkanskih držav 458, Poljakov 426, Skandinavcev 282, iz ostale Evrope 973, Severoamerikancev 608, iz Južne Amerike 41, iz Azije 91, iz Afrike 19 in iz Avstralije 5.

POSPEŠEVANJE TUJSKEGA PROMETA MED JUGOSLAVIJO IN ČESKOSLOVASKO

Šef oddelka za turizem v trgovinskem ministrstvu dr. Ciril Čížek je prispel v Prago, da dokonča pogajanja o pogodbah, ki se tičejo tujskega prometa med Jugoslavijo in Čekoslovaško. Iz Prage bo odpotoval na Dunaj v svrhu uredbe tujskega prometa med Avstrijo in Jugoslavijo.

ANGLIJA UPA NA OTTAVO.

Angleško časopisje se sedaj poleg Lausanne in Zeneve zelo zanima za bližnjo vsebritansko konferenco v Ottavi (Kanada). Časopisje in vlada upata, da se bo mogel princip proste trgovine, ki ga je Anglija napram ostalemu svetu zavrgla, v britanskem imperiju samem prav dalekosežno vzdržati. Ob tej priliki časopisi še enkrat poudarjajo, da ima nova angleška carinska politika poleg ojačenja bilance britanske zunanje trgovine tudi še sekundarni namen, da služi namreč za sredstvo k odstranitvi nespametnih carinskih zidov v ostalem svetu. Oblika, v kateri bodo v Ottavi rešeni produkcijski in trgovski problemi Britanskega imperija, naj bi služila svetu za zgled, kako se more urediti gospodarski in produkcijski kaos.

PADANJE SVETOVNE JEKLENE PRODUKCIJE

V aprilu je znašala produkcija jekla v glavnih produkcijskih deželah sveta proti najboljšemu mesecu zadnjih let v Franciji 53,5 odstotkov, v Angliji 45,6, v Nemčiji 35,4, dočim izkazujejo USA s 23,5 odstotki najnižjo odstotno številko. Razmeroma dobro sta se držala Belgija in Luksemburg, z 68,8 ozir. 66,3 odstotki.

Klirinška pogodba s Českoslovaško

Dne 22. t. m. je stopila v veljavo pogodba, sklenjena med našo državo in Čekoslovaško o reguliranju plačil iz blagovnega prometa kakor tudi po drugih obveznostih med obema državama. Ta pogodba, ki je bila sklenjena 8. t. m. vsebuje naslednje določbe:

Plačevanje medsebojnih terjatev se ima vršiti preko zbiralnih računov, in sicer preko zbiralnega računa naše Narodne banke, ki se bo vodil pri Zemski banki v Pragi in preko zbiralnega računa českoslovaške Narodne banke, ki se bo vodil pri Naši Narodni banki. Oba računa se morata voditi v českoslovaških kronah. Za obračunavanje dinarskih terjatev v českoslovaške krone, se mora vzeti kot podlaga zaokrožena valutna pariteta obeh valut, to je: 100 Din enako 59.444 Kč ali 100 Kč enako 168.226 Din. Medsebojne terjatve, ki se glasijo na kako drugo valuto, se obračunajo prav tako v českoslovaških kronah po zakonski valutni pariteti; če gre za nestabilizirane valute, se ima izvršiti preračunavanje na podlagi borznega tečaja v Curihu zadnji dan pred vplačilom dotične terjatve na zbiralni račun. V primeru spremembe paritetnih tečajev, ki tvorijo podlago za obračunavanje, se imajo ustaviti plačila na zbiralne račune na obeh straneh, dokler se ne doseže sporazum o potrebnih spremembah pogodbe, pri čemer se morajo tedaj izvršena vplačila na zbiralne račune še izvršiti v smislu te pogodbe.

Jugoslovanski dolžniki morajo plačati obveznosti nasproti českoslovaškim upnikom za uvoženo blago na zbiralni račun pri Narodni banki kraljevine Jugoslavije v korist českoslovaškega upnika, nasprotno pa morajo českoslovaški dolžniki plačati obveznosti nasproti jugoslovanskim upnikom za uvoženo blago iz Jugoslavije na zbiralni račun Narodne banke kraljevine Jugoslavije, ki se vodi pri Zemski banki v Pragi, v korist jugoslovanskega upnika. Pri tem ni delati nikake razlike, ali gre za obveznosti, ki so nastale pred uveljavljanjem te pogodbe ali pozneje.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije in Zemška banka v Pragi se bosta medsebojno obveščali o izvršenih vplačilih s prošnjo, da se izvrši izplačilo upniku, na čigar korist je bilo vplačilo izvršeno. Upnik ima pravico zahtevati takoj izplačilo odgovarjajoče vsote, odnosno izvršenje izplačilnega naloga samo tedaj, kadar zbiralni račun, ki se vodi v njegovi državi, izkazuje dobroimetje; v nasprotnem primeru se izplačilo izvrši šele tedaj, ko pridejo na dotični zbiralni račun nova vplačila. Obe novčanični banki si pridržujeta pravico sporazuma glede prednostnega izplačila nekaterih terjatev v izrednih primerih. Dolžniki, ki so položili denar na zbiralni račun, se v tem trenutku še ne osvobodijo svojih obveznosti, nego šele tedaj, kadar je upnik prejel odgovarjajočo vsoto za poravnavo svoje terjatve.

Glede ostalih medsebojnih obveznosti, ki ne izvirajo iz blagovnega prometa, se bosta obe novčanični banki sporazumeli, katere vrste teh obveznosti se bodo poravnale v klirinškem obračunu. Prav tako se bosta obe novčanični banki od primera do primera sporazumeli o tem, da se dovoli direktno obračunavanje in plačanje med jugoslovanskimi in českoslovaškimi izvozniki in uvozniki na podlagi medsebojnih odnošajev.

Vprašanje likvidacije salda, ki se bo pokazal po preteku pogodbe na eni ali drugi strani, se prepušča poznejšemu sporazumu. Če se tak sporazum v 15 dneh po preteku pogodbe ne doseže, se ima saldo izravnati z nadaljnjim vplačevanjem na zbiralni račun v oni državi, kjer so bila vplačila manjša in v čije korist gre ta saldo. Pogodba stopi v veljavo 22. junija in bo veljala tri mesece. Lahko se odpove 15 dni pred potekom veljavnosti, če pa se ne odpove, se avtomatično podaljšuje za mesec dni.

Naročajte in širite »Trgovski list«!

Zrtvam inozemskih posojil

Čeprav smo ponovno opozarjali na razne sleparje z inozemskimi posojili in bi tudi naši trgovci na deželi že lahko dobro vedeli, da je popolnoma izključeno, dobiti sedaj od koderkoli in kakršnokoli posojilo iz inozemstva (najmanj pa na naša posestva), moramo na žalost ugotoviti, da še ne bo konca našim žrtvam. Še vedno je več ko dovolj takih, ki še sedaj verujejo raznim (sedaj bolj previdno nastavljenim) vabam na dobavo inozemskih posojil. Dočim se pri nas tako šteti z denarjem za najpotrebnejše, se nekaterim ne zdi škoda ako se za take čividne sleparije razmetuje na stotine in tisoče našega dobrega denarja.

V prvih opozoritvah v našem listu smo opozarjali na slučaje »Eigene Scholle« Berlin in Kreugerjev »Continental Investment«. Skrajno previdnost smo priporočali tudi glede firme Bodenbach in njenih »zaupnikov« poslujočih v Mariboru. Šele sedaj je eden teh »zaupnikov« sam priznal, da je tudi slučaj Bodenbach ne čisto navadna sleparija nego zelo prebrisana. Mož, ki je to priznal, je bil že pred meseci osebnopozorjen, naj se več ne peča z izkoriščanjem naših žrtv tudi ne na račun Bodenbach, od koder so prihajale na videz zelo

ugodne ponudbe, posebno za hipotekna posojila. Toda mož mora imeti neke zaslonbo (kakor njegovi ostali »kolegi«). Kajti dočim je preje od strank pobiral po 300 in kvečjemu 400 Din »takse«, poznamo iz novejšega časa slučaj nekega trgovca iz Dolenske, kjer je zahteval preko 700 Din. Čeprav je kmalu nato pismeno priznal, da se prošnji za posojilo ne more ugoditi, ker se »g. ravnatelj nahaja v preiskavi«, ni čutil vesti, da bi bil stranki vrnil neupravičeno inkasirano pristojbino. — Drugi njegov »kolega«, je izvalil celo vas najpreje za vpis v »Eigene Scholle«, potem ko je dobil par tisoč dinarjev, je sam to podjetje razglasil kot sleparksko in priporočal Bodenbach, kjer so vsi morali zopet plačati novo takso po 300 in še več Din. Ko ga je eden prizadeletih prijel na povrnitev, mu je »sveto« obljubil, toda do danes (že pol leta) je ostalo vse pri obljubi.

Z razkrinkanjem tvrdke iz Bodenbacha je stvar dozorela za kazensko ovadbo. Vse žrtve katerikoli ponudb inozemskih posojil služijo svojim interesom, ako svojo zadevo in škodo takoj prijavijo na naslov »Marstan« odd. Posvetovalnica, Maribor, Slovenska ulica 22. (Priložiti 5 znamk).

• Ruski monopol zunanje trgovine

Pri razmotrivanju ruskega gospodarstva se misli navadno le na uspeh ali neuspeh petletke in se pozabi, da je neobhodno dopolnilo petletke monopol zunanje trgovine. Šele z združitvijo vse izvozne in uvozne trgovine v eni sami roki se morejo doseči in izrabiti uspehi smotrenega gospodarstva. Poljedelska in industrijska izgradba se bori z velikimi težkočami, kar je bilo še pred kratkim oficijelno priznано s poročili o nezadostni produkciji premoga, o nenadni reorganizaciji državnih farm in o neprilikah v fabriki avtomobilov.

Ze nekaj let stalno naraščajoče izvozne številke Rusije so povzročile v mnogih deželah strah, se pa pri večini postavk precejšujejo. Pozabi se, da je Rusija od leta 1914 dalje bila izločena iz eksportne trgovine in da je svoje stare odjemalce izgubila, Ruski eksport je padel od 1520 milijonov rubljev v letu 1930 na 1036 milijonov v letu 1930 in na samo 811 v letu 1931; samo v letu 1931 je padel za 21 odstotkov napram letu 1930. Najvažnejši eksportni predmeti so isti kot so bili pred vojsko: petrolejski produkti, žito, lan, surovo maslo, jajca, laneno olje in druga vegetabilna olja, kožuovina, mangan, azbest. Po vojski so prišli zraven še sledeči predmeti: antracitni premog, les, bombaž, volnene in bombažne tkanine, sladkor, konserve (sadje, sočivje, ribe). Rusija je bila pred vojsko največja eksportna dežela pšenice v Evropi in je danes daleč zadaj. Padec eksporta od leta 1930 na leto 1931 je pripisovati izključno le mednarodnemu padcu cen omenjenih predmetov, kajti eksportne množine niso bistveno padle; izvoz bombaža n. pr. se je po množini celo povečal, izvoz surovega masla je narasel od 10.300 na 30.800 ton. Na čelu držav, ki kupujejo ruske produkte, je še zmeraj Anglija s 27 odstotki (proti 21% v letu 1930); sledi Nemčija s 16 odstotki (20%), Amerika s 3 (4) itd. Eksport je znašal leta 1913 dva odstotka vsega svetovnega eksporta, leta 1930 le še 1,4%.

Import Rusije ni toliko padel kot eksport; l. 1913 je znašal 1140 milijonov rubljev, l. 1930 1058, l. 1931 že zopet 1105 milijonov (rubelj je zaračunjen tako-le: 1:9434 rublja = 1 dolar). Vemo, da je forcirani uvoz strojev in industrijskih produktov predpogoj za izvedbo petletke. Lanska pasivnost zunanje trgovine se je povečala na 294 milijonov rubljev. V ruskem importu se je v zadnjih dveh letih vrstni red spremenil; l. 1930 so bile U.S.A. s 25 odstotki na čelu, letos jih imajo 21, dočim je nemški delež narasel od 24 na 34 odstotkov. Nemei so prodali lani Rusom več kot tretjino vsega ruskega importa. Angleški delež je bil lani 7 odstoten proti 8% v letu 1930. Nemčija, U.S.A. in Anglija so dale lani Rusiji 62 odstotkov ruskoga importa, prvi dve 55 odstotkov. Ruski import se mora skoraj izključno plačati z eksportom; »nevidnih eksportov«, kot je n. pr. tujski promet, Rusija nima. Za tekoče leto 1932 računajo z znatnim zmanjšanjem importa, zlasti strojnega; to pa zato, ker eksport tako hitro pada in torej ni denarja za import. Dalje je pa pričela ruska industrija mnogo predmetov sama izdelovati in je zato importna potreba čimdalje manjša.

vati in je zato importna potreba čimdalje manjša.

Najbolj oškodovane po novem ruskem eksportu v Evropo so U.S.A. (žito, les, petrolejski produkti, bombaž, antracit, azbest, mangan, konserve); dalje Kanada (žito, les), Argentina (žito), Švedska in Finska (les), Norveška (les, ribje konserve), Danska (surovo maslo), Francija in Belgija (lan), Holandija (petrolejski produkti in sladkor v Aziji), Avstrija (les), Ogrska (žito), Jugoslavija (žito, les), Rumunija (žito, les, petrolej), Poljska (petrolej, jajca). Da se izvaja tudi dumping, je umljivo, ker odpade v Rusiji obrestovanje in amortizacija investirane glavnice (petrolej, žito, bombaž). Če treba, se prenese tudi zguba, ker je s koncentracijo nešteti eksportnih predmetov v eni roki izenačenje pač mogoče. One evropske dežele, ki same ne proizvajajo oferiranih ruskih provenienc (n. pr. pšenica, bombaž, les), bodo ob ugodnejših cenah pač rajše kupile rusko blago kot ameriško, kanadsko, argentinsko itd. Tako so razumljivi na primer uspehi ruskega eksporta v Italiji, ki je kupila l. 1930 za 620 milijonov lir ruskega blaga. Zanimivo je, na primer, da porabljata italijanska in francoska vojna mornarica ruski petrolej za kurjavo kotlov. Kakor v Italiji se je ruski eksport močno zasedral tudi v Franciji, kljub tamošnjemu licenčnemu sistemu, ki je naperjen proti ruskemu importu. Kako važno vlogo ima ruski eksport v Angliji in Nemčiji, so nam povedale že gornje številke.

Ivan Perdan nasledniki Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga nudi po nižji dnevni ceni: kavo, riž, najfinejše namizno olje, testenine, čaj, žganje in vse drugo špecerijsko blago. — Postrežba točna in solidna

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja lekarna
Dr. G. Piccoli
Ljubljana, Dunajska c. 6

POZOR TRGOVCII! Kadar pridete v Ljubljano, ne pozabite obiskati

DAJ-DAM, avtom. bufet

Aleksandrova cesta — palača Viktorija.

Občni zbor Gremija trgovcev za srez Logatec

se vrši

v nedeljo 3. julija ob 14. uri popoldne v Starem trgu pri gosp. K. KOVAČU.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Blagajniško poročilo za leto 1931.
3. Proračun za leto 1932.
4. Preosnovanje gremija po novem obrtnem zakonu in odobritev novih pravil.
5. Prenos poslov na novo upravo.
6. Volitev nadzornega odbora.
7. Razprava o izvedbi obligatornega bolniškega in starostnega zavarovanja.
8. Slučajnosti.

Ker je občni zbor radi razmer, nastalih po novem obrtnem zakonu, velike važnosti, zato vabimo k polnoštevilni udeležbi. Člani, ki ne bi mogli priti na občni zbor, naj takoj obratno pošljejo podpisano izjavo v zadevi bolniškega zavarovanja, kakršna je predvidena po § 384 obrtnega zakona.

V Novi vasi, dne 16. junija 1932.

Gremij trgovcev za srez Logatec.

Priporočila se

GREGORC & Ko. LJUBLJANA

Veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzjavni: GREGORC
Zahtevajte špecijalne ponudbe!

Iz naših organizacij

Občni zbor Sreskega gremija trgovcev Celju. Po sklepu načelstvene seje z dne 16. t. m. se bo vršil občni zbor Sreskega gremija trgovcev v torek, dne 12. julija s pričetkom ob 8. uri predpoldne v mali dvorani celjskega doma v Celju. Med običajnimi razpravami dnevnega reda se bo na tem obnem zboru gremij preosnoval po novem zakonu v »Udruženje trgovcev za srez Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah«. Razpravljalo se bo tudi o novih pravilih in o obligatornem zavarovanju trgovcev zoper bolezni, starost in smrt. Razpored zborovanja dobijo člani s posebnimi vabilili. Važno je, da se vsi trgovci tega zborovanja polnoštevilno udeležijo.

OBRATOVANJE V TRGOVINAH V LJUBLJANI NA VIDOV DAN

Trgovine na Vidov dan dne 28. t. m. bodo zaprte samo v času službe božje to je od 10. do pol 11. ure predpoldne, dočim bodo pa na praznik sv. Petra in Pavla v sredo dne 29. t. m. cel dan zaprte. — Združenje trgovcev v Ljubljani.

Trgovine na Vidov dan. Člani Sreskega gremija trgovcev v Celju se opozarjajo, da morajo biti trgovine na Vidov dan, to je 28. junija t. l. zaprte le dve uri predpoldne, in sicer od 8. do 10. ure. Na praznik sv. Petra in Pavla, to je 29. junija pa morajo biti trgovine zaprte ves popoldan.

Ponudbe, povpraševanja

UDELEŽBO S PRIMERNIM KAPITALOM išče podjetje V. Weixl v Mariboru za svoje nove izdelke, koji so v tuzemstvu brez konkurence, ter so se do sedaj uvažali z visoko ceno. Letni promet teh izdelkov bi znašal najmanj Din 1.000.000.—, pri racionalni prodaji pa tudi dvakrat toliko. Naložba zasigurana.

TVRDKA ENRICO A. PROTTI, MILANO (Italija), Via Tadino 52, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi producenti čajnega masla, kakor tudi izvozniki mleka, perutnine in jaje. Zanima se poleg tega tudi še za nakup drugih za tamošnji trg v poštev prihajajočih pridelkov. (Korespondenca nemška.)

Po svetu

Brezposelnost v Italiji je padla v maju za 31.569 oseb na 968.456; lani je bilo na koncu maja naštetih 635.183 brezposelnih.

Mednarodna celulozna konferenca je sklicana za 12-7 v Stockholm; vsled gospodarske krize so nastale velike eksportne težkoče, in se bo konferenca posvetovala o splošni ureditvi eksporta.

Banco di Roma izkazuje za preteklo leto 13.500.000 lir čistega dobička; glavnica zavoda, ki spada med prve finančne zavode Evrope, znaša 200 milijonov lir.

Prepire med sovjetskimi gospodarskimi organizacijami in inozemskimi tvrdkami bo odslej naprej poravnava posebna komisija, ki jo bodo ustanovili pri ruski trgovski zbornici v Moskvi.

Obtok bankovcev v Avstriji je bil dne 15. t. m. v znesku 912 milijonov šilingov krit z 19,7 odstotki.

Borza v Atenah, ki so jo hoteli že večkrat zopet odpreti, ostane nadalje zaprta do 2. julija.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je bil 15. t. m. v znesku 6057 milijonov Kč krit z 39,2 odstotki proti 38,5 v tednu prej; lani je bilo kritje ob tem času 49,3 odstotno.

Obtok bankovcev v Nemčiji je izkazal 15. t. m. v znesku 3815,4 milijonov mark 25,1 odstotno kritje.

Papirna industrija v Češkoslovaški pričakuje nadaljnjih omejitev.

Ameriške jeklarne so zaposlene le še z 20 odstotki svoje kapacitete.

Nemška plovna družba Woermann znižuje delniško glavnico od 7 milijonov mark na 2,1 mil.

Angleška trgovinska bilanca se je v maju poslabšala; uvoz z zneskom 55,7 mil. funtov je bil za 2,25 mil. večji kot v aprilu, izvoz v znesku 30,2 mil. funtov pa za 4,6 mil. manjši.

Podjetje »Vereinigte Stahlwerke« v Nemčiji bi bile te dni kmalu prišlo pod inozemski vpliv. Sedaj je stopila nemška država vmes in je podjetje ohranila Nemčiji.

Štiri banke v Chicago so zapre blagajne, ker je bil naval občinstva prevelik.

Ogrska kar naprej zamenjava; sedaj bo odposlala 100 vagonov moke v Norveško in bo dobila v zameno norveški rotacijski papir za časopise.

53 ameriških bankirjev, finančnikov in podjetnikov je po študiju vprašan o vojnih dolgovi, reparacijah in zaščitnih carinah sklenilo, da započnejo akcijo za sklicanje splošnega svetovnega kongresa v svrhu zadovoljitve gospodarskih potreb vseh narodov.

Na trgu jajec so nakupne cene poskočile na 50 par; vsled poljskih del so dovozi majhni. Tako poroča Zadruga za eksport jajc v Št. Jurju ob juž. žel.

Inozemske živine je na avstrijskih trgih čimdalje manj; od goveje živine, ki je bila v zadnjem času pripeljana na trg, je bilo 80 odstotkov iz Avstrije same, od prašičev 67 odstotkov.

Medic-Zankl hladni klej za mi-zarje in slikarje, steklarski kit, lanene tropine ter vse v stroko spadajoče blago.

Padanje mednarodne trgovine nam kaže n. pr. tudi sledeče dejstvo: izvoz Anglije v Ogrsko je padel v prvem letošnjem četrtletju proti isti lanskim dobi za 42 odstotkov, izvoz Ogrske v Anglijo pa za 63 odstotkov.

Kriza v šlov. železni industriji se nadaljuje; v maju je padla produkcija surovega železa od 30 na 22 odstotkov normalne kapacitete.

Ustanovitev prisilnega papirnega kartela v Italiji se ni posrečila, ker ni bilo mogoče dobiti v ta namen potrebnih 75 odstotkov papirne produkcije Italije.

Ameriška bakrena carina je stopila te dni v veljavo; Amerikanci računajo, da bo s tem zvezana skorajšnja reorganizacija Mednarodnega bakrenega kartela.

Tudi v Panamskem prekopu pada promet; v prvih desetih mesecih tekočega fiskalnega leta je padel proti isti lanskim dobi glede števila prevozov za 18,9%, glede dohodkov za 16,5%, proti isti predlanski dobi pa za 27,1 ozir. 23,5 odstotkov.

Brezposelnost v Avstriji je padla v prvi polovici junija za ca 5000 oseb na 266.400.

Tujecev v Italijo je v preteklem letu prišlo po železnici 920.000, od teh 200.000 preko Brennerja, 70.000 preko Postojne.

Izvajanje predpisov o družbenem davku

(Poročilo zborničnega člana g. Fr. Sirca v plenarni seji ZTOI dne 9. t. m.)

(Konec)

6. Potni stroški članov upravnega odbora.

Zakon o neposrednih davkih v čl. 82 št. 8 navaja, da dnevnic in druge podobne nagrade članov uprave in nadzorstva pri odmeri družbenega davka niso odbitne. S tem so brez dvoma mišljene dnevnic, katere dobivajo člani uprave in nadzorstva za potovanja na seje, za dežurno službo itd. ne morejo pa biti s tem mišljena povračila za potne stroške za taka potovanja, katera opravijo funkcionarji uprave v interesu podjetja, ravno za to, ker so o poslih družbe najbolj informirani, kadar gre za kakšno večjo kupčijo, transakcijo itd. odnosno za zastopstvo družbe pred oblastmi itd. Ako bi taka potovanja opravil kak nameščenec podjetja ali odvetnik, bi bili predmetni stroški brez nadaljnjega odbitni, dočim se jim odreja odbitnost, ako se plačajo članu uprave ali nadzorstva. Pri presoji odbitnosti ne more prihajati v poštev dejstvo, komu se strošek izplača, ampak zakaj se izplača.

Ako ni posebnih pomislekov v tej smeri, da se s takimi stroški hoče kakorkoli prikriti dohodek družbe, ne more biti zadržka, da se pri odmeri družbenega davka smatrajo za odbitne postavke.

7. Investicije in reparature.

Pri odmeri družbenega davka se pojavlja večkrat vprašanje, kje je meja za reparature, ki so odbitne in kje pričenja investicija, ki ne sme krajšati poslovnega donosa. To vprašanje povzroča ravno pri vpogledih v poslovne knjige večkrat težave za podjetnika, ki mora še dokazovati, da so dotični stroški res samo popravila, ki imajo izključno namen, da nadomestijo obratne naprave, ki so postale nerabne in neuporabne in da so vsled tega kot stroški, potrebni za doseganje dobička, odbitni.

Različna mišljenja, ali gre za investicijo ali za popravilo, so v posameznih primerih sicer mogoča, vendar pa bi bilo umestno, da se nesoglasja v tej smeri rešujejo kompromisnim potom z gotovo toleranco, ker ne more biti dvoma, da so v vsakem obratu popravila potrebna.

Ako pri kakem izdatku te vrste odbitnost davčnoopravno ni izven vsakega dvoma, bi se naj preiskovali samo primeri, v katerih gre za večje izdatke, to je izdatke, ki, v večji meri uplivajo na donos davka, opustili pa naj, bi se pomisleki glede manjših iznosov, da pridemo na srednjo pot, ki ne bo na škodo niti državi niti stranki.

V tej zvezi so tudi investicije in nadomestila. Izdatki za izrabilne naprave bi se morali vsekakor brez nadaljnjega smatrati za odbitne, v kolikor se premoženje družbe z nadomestilom ne poveča, torej bi se smela obdačiti samo večja vrednost, nikdar pa cela vrednost nove naprave.

Posebno polagajo družbe važnost na to, da že organi, ki vrše vpogled, že med vpogledom kompromisnim potom v soglasju s stranko določijo, kateri odstotek ali del odpade na investicije in koliko na popravila.

8. Upoštevanje padea tečaja tujih delnic.

Družbe, posebno denarni zavodi imajo v svoji posesti tuje delnice, katerih vrednost je odvisna od premoženjskega stanja družbe, koja jih je izdala. Denarni zavodi, ki take delnice posedujejo, so dolžni, da jih vstavijo v bilanco po dejanski vrednosti, ker se morajo bilansirati po obče veljavnih knjigovodskih principih.

Navzlic temu pa se v praksi dogajajo slučajji, da se davčno pravno osporava ta po splošnih principih utemeljena dolžnost. V konkretnem primeru se je denarnemu zavodu v pripravljalnem štadiju cenzure odrekalo pravico, da bilansira tuje delnice po njihovi faktični vrednosti, češ da tvorijo te delnice del osnovnega premoženja, vsled česar se s padcem njihove vrednosti nastala izguba ne more upoštevati. To stališče ni pravilno, ker tvorijo kapital vsake družbe samo v čl. 86 zakona o neposrednih davkih naznačeni sestavni deli imovine, med katere se posest tujih delnic, v kolikor ni last fondov, s katerimi družba svobodno razpolaga, nikakor ne more šteti. Tudi ni to stališče v skladu s pojasnilom ministrstva financ br. 89.838/III od 4. februarja 1932, ki izrečno navaja, da se do-

kazani pad tečaja hartije od vrednosti mora uvažiti, a porast tečaja mora obdačiti. To pojasnilo se more razumeti samo v tem zmislu, da se pad vrednosti mora davka prosto uvaževati, ako je bilančno izvedeno, ker tvori osnovo za odmero davka ravno bilanca in se mora izguba upoštevati, čeprav ni bila efektuirana s tem, da so se dotične delnice prodale.

9. Odpisi.

V pogledu odpisov žele družbe, da naj se jim dovoli izvrševati odpise tako, kakor imajo urejeno svoje knjigovodstvo. Večina družb odpisujejo od prvotne vrednosti stalne odstotke, dočim so le redke družbe, ki računajo odpise od vsako leto z odpisom zmanjšane vrednosti. Materijalno bi moral biti način odpisovanja za davčno odmero irelevanten, ker se morajo po drugem načinu odpisovati večji zneski, da se more odpis izvršiti, dokler se predmet do cela ne izrabli.

V konkretnem primeru pa se je dogodilo, da je davčno oblastvo brez pravega povoda družbi, ki izvršuje odpise od prvotne nabavne vrednosti, premenilo način odpisovanja. Pustilo je sicer odpisne odstotke, računalo pa jih je od vsote, zmanjšane za dotedanje odpise. Na ta način je na eni strani brez postopka po čl. 83 zadnji odstavek na škodo družbe zmanjšalo odpis, na drugi strani pa spravilo poslovne knjige v nesoglasje z uradno priznanimi odpisi.

Izpreminjanje načina odpisa je neumestno in naj bi v bodoče izostalo, da se preprečijo upravičene pritožbe.

Glede obsega odpisov dobivajo družbe večkrat pozive, da utemeljijo odpisni odstotek. Ob tej priliki se izražajo dvomi, ali je odpis v izvedenem obsegu utemeljen. Naš zakon je v pogledu odpisa liberalen, ker pač upošteva notorično dejstvo, da so odpisi na različnih blagovnih zalozah, strojih in obratnih napravah, ki se izrabijo v dogledni dobi praviloma za končni rezultat predpisa davka v tej dobi vendarle podrejenega pomena, ker se višji odpisi, izvedeni na takih predmetih, kompenzirajo že v najkrajšem času, in se torej ne more domnevati, da bi se hotelo z višjimi odpisi preložiti obdačitev na nedogleden poznejši čas.

Oblasti, ki odločajo o odpisih, bi morale imeti pred očmi, da vsaka investicija z montiranjem izgubi običajno najmanj 30% in da je vsaka ozkosrčnost pri presoji odpisov neumestna. Vsled tega družbe upravičeno prosijo ministrstvo za finance, da v bodoče v tem pogledu prepreči vsako ozkosrčnost.

To so glavne pritožbe, katere prijavljajo družbe glede odmere družbenega davka. Pritožbe kažejo, da se pri odmeri tega davka pušča iz vidika, da že interes akcijonarjev onemogoča družbam, da bi prikrievale dohodek na način, kakor se bi po številu odredenih splošnih vpogledov moglo domnevati. Na drugi strani pa zopet previdnost in poslovna spretnost nalaga družbam dolžnost, da ne razdeljujejo pretiranih dividend. Vsled tega so družbe same primorane, da uberejo pri sestavljanju bilanc gotovo srednjo pot, ki je v pretežnih primerih v skladu z interesi države, kajti edino ta pot garantira državi trajne in stalne dohodke. V obojestranskem interesu države in družb predlagam, da se zbornica obrni na ministrstvo za finance s prošnjo, da v tem referatu izražene želje in težnje družb v polnem obsegu upošteva.

NOVI DOMAČI IZDELEK

Pred nekaj meseci smo poročali, da je agilno podjetje V. Weizl v Mariboru pričelo kot prvo v naši državi z izdelovanjem raznih lampionov za veselice in svečanosti, kateri izdelki so se v izdatni množini uvažali iz inozemstva.

Danes pa vzbujajo splošno pozornost njegove izlozbe z lastnimi novimi izdelki, kateri so v naši državi zopet prvi te vrste. To so danes zelo priljubljeni fotografsko-amaterski albumi, albumi za razglednice ter poezije. Ti izdelki prekašajo v izpeljavi in vzorcih zares danes vsako slično uvoženo blago, posebno za cene, katere so gotovo za 50 % nižje.

Zato priporočamo vsem ljubiteljem kakor tudi trgovcem, ki se bavijo s prodajo teh predmetov, da kupujejo predvsem te zares krasne domače izdelke.

Opozarjamo ob enem na današnji oglas.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendence spremenljiva.

Promet Din 2,104.006-77.

Tudi pretečeni teden je zaključil z razmeroma zadovoljivim skupnim prometom, ki je le za ca. 130 tisoč dinarjev manjši od celotedskega deviznega prometa predzadnjega tedna.

Največji dnevni devizni promet izkazujeta ponedeljek in petek borzni sestane, dočim je bil v sredo dne 15. t. m. dosežen najmanjši dnevni promet od ca. 173 tisoč dinarjev, kakor je razvidno iz naslednjih prometnih podatkov.

13. junija 1932	Din 613.301-46	Wien-Trst
14. junija 1932	Din 187.530-44	Trst
15. junija 1932	Din 173.358-11	Budimpešta
16. junija 1932	Din 343.625-84	Wien
17. junija 1932	Din 786.190-92	Wien-Trst

Od skupnega prometa odpade na zaključke v intervencijskem blagu tokrat znatno manj in sicer komaj 372 tisoč dinarjev, to pa radi tega, ker je proti koncu prejšnjega tedna znižala Narodna banka dosedanj dnevni na tukajšnji borzi dodeljevani devizni kontingent (stotisoč dinarjev) najprej na Din 80.000— dnevno, zatem pa celo na Din 60.000— dnevno. Največ je dala Narodna banka Berlina (111 tisoč dinarjev), dokaj manje Curiha (61 tisoč dinarjev), Londona (56 tisoč dinarjev), Newyorka (53 tisoč dinarjev), Trsta (47 tisoč dinarjev) in Pariza (39 tisoč dinarjev), a najmanj pa Amsterdam (6 tisoč dinarjev). Nasprotno pa izkazuje privatno blago največje zaključke v devizi Wien (985 tisoč dinarjev) in Trst (519 tisoč dinarjev), v ostalih devizah pa naslednje: Budimpešta 80 tisoč dinarjev, Newyork 77 tisoč dinarjev, Pariz 68 tisoč dinarjev, London 8 tisoč dinarjev.

V primeri s predzadnjim tednom beleži tečajnica minulega tedna nadaljnji porast tečajev Berlina (za 2,2 točke), Newyorka (za 23-57 točke), Pariza (za 0-02 točke), Prage (za 0-33 točke) in Amsterdam (za 0-55 točke) — vse od ponedeljka 13. t. m. do petka dne 17. t. m., kakor kaže spodnja tabela deviznih tečajev omenjenih dni.

Devize	13. junija 1932 najnižji	13. junija 1932 najvišji	17. junija 1932 najnižji	17. junija 1932 najvišji
Amsterdam	2274-82	2286-18	2275-37	2286-78
Berlin	1328-47	1339-27	1330-67	1341-47
Bruselj	782-95	786-89	782-95	786-89
Curih	1097-35	1102-85	1097-35	1102-85
London	206-29	207-89	205-41	207-01
Newyork	5590-88	5619-14	5614-25	5642-51
Pariz	221-28	222-40	221-30	222-42
Praga	166-45	167-31	166-78	167-64
Trst	287-57	289-97	287-35	289-75

Nasprotno pa je v istem času popustil tečaj Londona za 0-88 poena in Trsta za 0-22 poena, dočim je Bruselj beležil skozi ves minuli teden ob nespremenjenem tečaju nalik predzadnjemu tednu in prav tako tudi Curih. Devizi Budimpešta in

Zborovanje eksporterjev Jugoslavije

Vršilo se je 11. in 12. t. m. v Beogradu. Predsednik je s posebnim poudarkom zahteval popolno prostost izvozne trgovine, ki bi nato takoj narasla na dvojno ali trojno sedanjo izmero. Privil. d. d. za izvoz agrarnih produktov mora ostati še nadalje, v prvi vrsti zato, da opravlja izvesteljsko in poročevalno službo glede mednarodnih trgov in cen. Družba mora biti v stanu, da daje eksporterjem cenene kredite na naloženo blago. Vmešavanje v katerikoli drugi smeri je škodljivo. Zastopniki posameznih izvoznih panog so podali nato svoja poročila, ki jim je sledil podoben razgovor. Bila je sprejeta daljša resolucija, ki je zahtevala med drugim osnovevanje gospodarskega sveta, sodelovanje eksporterjev pri trgovskopogodbenih pogajanjih, revizijo neugodnih trgovskih pogodb, nastanitev strokovnih poročevalcev v nakupnih deželah, ki so za Jugoslavijo važne, razširjenje pogodb prednostnih carin na vse važne izvozne predmete, poenostevanje tranzitnega prometa, dopustitev prostega izvoza vseh vrst žita od 1. julija dalje, enako postopanje z vsemi eksporterji, opustitev nakupa pšenice od strani kmečkih združenj pri nečlanih združenj, odpravo trošarine pri žitu, pravično likvidacijo zadev iz pšeničnega zakona, nakup žita in krme za armado v javnih licitacijah, prosto izbiro komisinarjev za eksporterje na inozemskih trgih, zvišanje avstrijskega

Dunaj še vedno nista beležili. Notie ostalih deviz ni bilo.

Valutno tržišče

Dne 15. t. m. je bilo zaključeno avstrijskih šilingov za Din 70.000— in madžarskih pengov za Din 21.600—, poleg tega pa dne 16. t. m. tudi še za Din 210.000— avstrijskih šilingov.

Efektno tržišče

Tendence nespremenjeno mlačna. Brez zaključkov; tržišče še vedno brez vsakega zanimanja.

Notice industrijskih papirjev so ostale brez izprememb, dočim je beležila ponudba v 8% Blairu 45— dne 13. t. m., 43— dne 17. t. m., vmesno pa 44— in v 7% Blairu od ponedeljka (13. t. m.) na petek (17. t. m.) kot sledi: 41—, 40—, 40—, 38—, 39—.

Lesno tržišče

Tendence še vedno slaba, brez večjih zaključkov

V zadnjem času je zaznamovati mnogo slučajev, da kupujejo pri nas italijanski kupei blago naravnost pri posameznih trgovcih in jim tudi takoj plačajo zlasti ono blago, ki so ga v Jugoslaviji sami prevzeli. Dogodili pa so se tudi slučajji, da so italijanski trgovci pri prestopu jugoslovanske meje prijavili pri obmejnih oblastih vsoto, ki so jo nameravali uporabiti za nakup blaga. Dobili so tudi vsa tozadevna potrdila. Ko pa je naš producent izvozil blago, je naletel pri kritju uverenja na potežkoče. V gornjih slučajjih je zelo težko zadostiti deviznim predpisom, še lažje pa je v teh časih odkloniti kupčijo baš vsled omenjenih potežkoč. Naš izvoz lesa zelo otežkoča tudi dejstvo, da ni moči najti kritja za že izvoženo blago bodisi v naši valuti ali pa v inozemski. Prav ta slučaj je še najbolj prizadel naše izvoznice v dravski dolini, ki so izvozili samo na Madžarsko za preko 21 milijonov dinarjev. Nujno potrebno je, da se tozadevno kaj pokrene in da se našemu že itak zelo ogroženemu izvozu lesa ne stavi — v tej smeri — ovir.

Tečaj 22. junija 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2276-14	2287-50
Berlin 100 M	1336-72	1347-52
Bruselj 100 belg	784-32	788-26
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr.	1097-35	1102-85
London 1 funt	204-14	205-74
Newyork 100 dol.	—	—
Newyork 100 dolarjev	5619-75	5642-51
Pariz 100 fr.	221-71	222-83
Praga 100 kron	166-78	167-64
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	287-68	290-08

uvoznega kontingenta za prašiče iz Jugoslavije, zvišanje sezonskih kreditov od strani Narodne banke, priznanje blagovne imenjava z inozemstvom kot splošno pravo, če je dovoljena posameznim osebam, revizijo seznama eksporterjev živine v kontrolnem uradu za izvoz živine in druge spremembe v organizaciji živalskega izvoza itd. Resolucija je bila izročena ministrskemu predsedniku ter ministrom trgovine, poljedelstva, financ in prometa.

Dobava prodaja

Dobave. Direkcija drž. rudnika v Velenju sprejema do 27. junija t. l. ponudbe za dobavo šip in steklarskega kleja. — Direkcija pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 1. julija t. l. ponudbe za dobavo moke, leče, kristalnega sladkorja, kvasca, kisa, olja in krompirja. — Direkcija drž. železnice, mašinsko odeljenje, v Ljubljani sprejema do 2. julija t. l. ponudbe za dobavo kalcinirane sode, gradbeno odeljenje iste direkcije pa do 28. junija t. l. ponudbe za dobavo izolacijskega ter-asfalta. — Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Direkcija drž. rudnika v Banjalu sprejema do 30. junija t. l. ponudbe za dobavo konjske opreme in jermenov, svinjske masti, leče, papirnatih vrečic, toaletnega mila, bombaža za čiščenje, jam-

skega lesa in elektrotehničnega materiala. — Direkcija drž. rudnika v Kreki sprejema do 30. junija t. l. ponudbe za dobavo masti za jamske vozičke. — Direkcija drž. železnice, mašinsko odeljenje v Ljubljani sprejema od 1. julija t. l. ponudbe za dobavo solne kisline. — Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 6. julija t. l. ofertna licitacija glede dobave specialnega papirja za državno markarnico. — Direkcija drž. rudnika v Kreki sprejema do 7. julija t. l. ponudbe za dobavo elektrotehničnega materiala ter žeblice, do 14. julija t. l. pa za dobavo elektroštevcev. — Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Direkcija drž. rudnika v Velenju sprejema do 27. junija t. l. ponudbe za dobavo lepila za rubaroid-lepenko, črpalko znamke »Diaphragma« ter jamskega lesa. — Direkcija drž. železnice, mašinsko odeljenje v Ljubljani sprejema do 1. julija t. l. ponudbe za dobavo acetilenskih gorilcev, čopičev, grafita, gorske krede, steklarskega kita in denaturiranega špirita, do 2. julija t. l. za dobavo sirkovih metel ter do 4. julija t. l. za dobavo signalnih šip. — Pri ekonomskem odeljenju komande mornarice v Zemunu se bo vršila dne 4. julija t. l. ofertna licitacija glede dobave domačega premoga. — Pri direkciji drž. železnice v Subotici se bo vršila dne 13. julija t. l. ofertna licitacija glede dobave veder in gasilskega orodja. — Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 12. julija t. l. ponudbe za dobavo raznih svetilk za brode, do 14. julija t. l. za dobavo železnih cevi, do 17. julija t. l. za dobavo poljskih kovačnic, jeklenih trakov za merjenje, naočnikov, kaulic za benzin, namiznih lehtnic, jeklenih krtač, listov itd. za žage, ključavnic, šesfil, držajev za razno orodje, diferencijalnih škrpcev itd., do 19. julija t. l. za dobavo metel, ščetk, pralne sode in mila, čistila za kovine, umivalnih gob, steklenega papirja, smirkovega platna, sveč, vžigalic, parketnega voščila, raznih olj, petroleja, bencina, loja, bombaža za čiščenje, cunj za brisanje, stenja, podnožnikov itd. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oddaja zgradbe ograje. Pri inženjerskem odeljenju Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 7. julija t. l. ofertna licitacija glede oddaje zgradbe ograje pri garnizijski jetnišnici v Zagrebu. Pogoji so na vpogled pri omenjenem odeljenju.

Prodaja praznih vreč od moka. Direkcija drž. rudnika v Banjaluki sprejema do 21. julija t. l. predmetne ponudbe. Oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja starega papirja se bo vršila potom ofertne licitacije dne 18. julija t. l. pri Primorski direkciji pošte in telegrafa v Splitu, kjer je dobiti pogoje za to licitacijo.

Prodaja raznih krp in iznošenih čevljev se bo vršila dne 13. julija pri Komandi Dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani. Predmetni oglas je v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Bellman o gospodarskem položaju U.S.A.

Sir Harold Bellman, generalni direktor Abbey Road Building Society v Londonu, piše: Vsakdo, ki pride danes v Ameriko, vidi takoj, da je zadobila depresija posebne oblike in da je spremljana od izrednega pretresenja ameriškega gospodarskega in socialnega življenja. Blagovna produkcija je padla na polovico normalnega stanja. Vseeno je pa Amerika ohranila vero in voljo, da obvlada težki položaj. Od leta 1930 naprej se je Amerikaneec neverjetno spremenil; polomi bank itd. so dovedli do tega, da je umaknil svoj denar s polja kupčije in da ga je spravil v varnih sefih.

Sistem združenja bank je razkril resne nevarnosti in velike slabosti. Veliki gospodarstveniki izrabljajo položaj, da izsilijo fuzije in kontrolne pravice večjega obsega. zije in kontrolne pravice večjega obsega. Omejitve kreditnega sistema na majhno število ljudi je pa zelo nevarna stvar, zlasti če se politika tako brezobzirno vrti v gospodarsko življenje kot je to v Ameriki običaj.

Zlom efektnih tečajev na borzah dopolnjuje to sliko popolne depresije. Obseg tega propadanja in njegove socialne posledice še niso v polni meri znane. Mera propadanja se vidi v tem, da je velika skupina reprezentativnih vrednot zgubila od leta 1929 dalje več kot štiri petine svoje tečajne vrednosti. Politiki, ki so govorili o zboljšanju in ki so nagovarjali ljudi, naj vztrajajo, so hitro in tiho izginili, a marsikakšna premožna in vplivna družina je pri tem ubožala.

Te razmere so naravno vplivale tudi na proračun Zedinjenih držav. Denarna politika Amerike in še bolj njena kreditna politika se nahajata danes v prehodnem stadiju. Vidijo se znaki boljšanja, a vse je še zelo v meglo zavito.

Splošno prevladujejo notranji problemi, ki jih je precej. Njih naloga je, da možnosti obstoja harmonizirajo z mednarodnimi posledicami. V ospredju je bodočnost zadolženja Evrope. Mnogi bankirji, narodni gospodarji in industriji, ki imajo večji vpogled, pravijo, da se brez rešitve vprašanja dolgov ne more misliti na konec mednarodne krize. A večina Amerikancev ne gleda tako daleč naprej; mislijo, da so domače zadeve najvažnejši problem. Njih mišljenje se da nekako takole izraziti: »Položaj moje domovine je v vsakem oziru slab. Davčni iztirjevalec me neprestano nadleguje. Zakaj naj plačam še več davkov samo zato, da olajšam bremena tujih ljudi, ki živijo na tisoče milj daleč od mene in ki se jim nič slabše ne godi kot meni samemu.«

Povprečni Amerikaneec je obenem prepričan, da bi pomoč Evropi evropske države opogumila le do novega oboroževanja. In v sedanjih razmerah ni misliti, da bi se to mišljenje kmalu spremenilo.

Govoril sem tudi s Hooverjem, ki ga delajo politični nasprotniki odgovornega za sedanjí politični in gospodarski položaj. Njegov prednik Coolidge, znan z imenom »prosperitetni Coolidge«, je bil srečen, da ni nosil nobene odgovornosti; takrat se je ljudem dobro godilo. Naj bo sedaj izvoljen demokrati ali republikanski predsednik, gotovo je, da bo postal žrtev moči, nad katerimi bo mogel v sedanjih razmerah vršiti le malo učinkovite kontrole.

Potrebujem
večjo količino **DRV** za kurjavo
Ponudbe poslati na naslov
Radivoje Milošević
Kosovska Mitrovica

Irzna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 17. junija 1932 je bilo pripeljanih 128 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 60 do 100, 7 do 9 tednov 150 do 180, 3 do 4 mesece 250 do 300, 5 do 7 mesecev 350 do 400, 8 do 10 mesecev 450 do 480, 1 leto stari 600 do 650 Din; 1 kg žive teže 6 do 6-50, mrtve teže 10 do 11-50 Din. Prodanih je bilo 107 svinj.

Tržne cene v Ljubljani dne 15. junija. Govedina v mesnicah po mestu I. vrste 12, II. vrste 10 Din; na trgu: 1 kg govejega mesa I. 10 do 12, II. 8 do 10, III. 6 do 8, jezika 12, vampov 3 do 10, pljuč 6 do 8, jeter 6 do 12, ledic 6 do 12, možganov 18 do 20, loja 2 do 5 Din. — 1 kg telečjega mesa I. 14 do 16, II. 10 do 12, jeter 20, pljuč 12 Din. — 1 kg prašičjega mesa I. 14 do 18, II. 9 do 12, pljuč 8 do 10, jeter 12 do 16, ledic 20 do 22, glave 6 do 8, parkljev 4 do 6, domače slanina 11, hrvaške slanina 13, sala 14, mešane slanina 12, masti 15 do 16, slanina na debelo 12, šunka (gnjati) 20 do 22, prekajenega mesa I. 16 do 18, II. 14, prekajenih parkljev 5 do 7, prekajene glave 8 do 10, jezika 20 Din. 1 kg kostrunovega mesa 6 do 10, jagnjetine 16 do 18, kozličevine 20 Din. — 1 kg konjskega mesa I. 6, II. 4 Din. — 1 kg krakovskih klobas 22, debrecinskih 22, hrenovk 22, safalad 20, posebnih 20, tlačenk 15, svežih kranjskih 25, prekajenih kranjskih 24, suhih kranjskih 30, prekajene slanina 15 do 16 Din. — Majhen piščanec 15 do 20, kokoš 25 do 30, petelin 20 do 30, domači zajec, manjši 6 do 12, večji 14 do 20 Din. — 1 kg karp 20 do 24, linja 24 do 30, ščuke 20 do 30, postrvi 50 do 55, sulca 50, klina 15 do 20, mrene 10 do 15, pečenke 10 do 12 Din. — 1 liter mleka 2 do 2-50, 1 kg surovega masla 24, čajnega masla 28 do 36, masla 28 do 32, bohinskega sira 24 do 26, sirčka 5 do 7, eno jajce 0-50 do 0-75 Din. — 1 liter starega vina 16 do 18, novega 9 do 14, čaša piva 3 do 3-50, vrček piva 4, steklenica piva 5 do 6 Din. — 1 kg belega kruha 4, polbelega 3-50, črnega 3, rženega 3, navadna žemlja 0-50 Din. — 1 kg jabolk, kalifornijska 28, oranža 2 do 4-50, limona 0-75 do 1, 1 kg rožičev 8, fig 10 do 16, mandeljnov 40 do 60, orehov 5 do 6, luščenih 18, črešenj 4 do 8, suhih češpelj 6 do 12, suhih hrusk 5 do 8, marelic 24, 1 liter rdečih jagod 5 do 7 Din. — 1 kg kave Portoriko 72 do 76, Santos 48 do 52, Rio 42 do 48, pražene kave I. 100, II. 80, III. 56, kristalnega belega sladkorja 13-50, sladkorja v kockah 15, kavne primesi 18, riža I. 8 do 11, II. 6 do 7, 1 liter namiznega olja 16, jedilnega olja 14 do 15, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg morske soli, debele 2-50, drobne 2-75, celega popra 60, mletega 62, paprike III. vrste 24, sladke paprike po kakovosti 36, 1 liter petroleja 7, 1 kg testenin I. 0-50, II. 7-50, pralnega luga 2-50, čaja 60 do 80 Din. — 1 kg moka št. 0 na debelo 2-80, na drobno 3-25, št. 2 na debelo 2-70, na drobno 3, št. 4 na debelo 2-45, na drobno 2-75, št. 6 na debelo 2-05, na drobno 2-50, kaše 4, ješprenja 5, ješprenjčka 6 do 10.

„LESNA“, družba za industrijo in eksport lesa, in vse njeno osebje sporočata pretužno vest, da je njen ustanovitelj, zaslužni družabnik in spoštovani šef, gospod

Josip Javornik sen.
trgovec in posestnik v Žalni

danes v visoki starosti preminul.

Družba „LESNA“ in njeno osebje bosta ohranila zaslužnega pokojnika v trajnem spominu.

Ljubljana, 22. junija 1932.

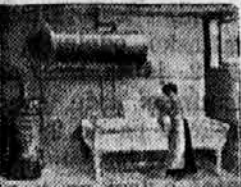
J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 -- MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

TEODOR KORN

LJUBLJANA
POLJANSKA C. 8
(PREJ. MENRIK KORN)

Ustanovljeno
leta 1852

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodo-
vodov in centralne kurjave. — Naprava strelovodov. — Kopalniške
in klosetne naprave

**„KVERTA“
LJUBLJANA**
Zlovska-c2 Valarski pot 1
TVORNICI KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

**Za fotoamaterje
in zbiratelje lepih slik in razglednic**

Najlepše in najcenejše amaterske albume izdeluje in razpošilja
industrija

V. Weixl, Maribor

v treh velikostih in štirih izdelavah z 20 listi vložka.

Velikost 18x23 cm Din 28—, 45—, 50—, 60—.

Velikost 23x29 cm Din 34—, 50—, 55—, 65—.

Velikost 25x34 cm Din 38—, 55—, 58—, 75—.

Naročila se izvršujejo le proti povzetju ali predplačilu, poštnine
prosto.

Trgovci imajo pri večjem odjemu znaten popust.

Trstje za strope

naročate le pri domači tvornici, katera edina izdeluje to blago
iz najboljšega materiala in prodaja na ceneje

Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška ul. št. 22. Telefon
št. 25-43

**Trgovci! Naročajte blago pri
tvrdkah, katere oglašajo v
„Trgovskem listu“!**